

В. ВЕРЕНИЧ, К. ЗАПРУДСКАЯ, А. ПАНФИЛОВИЧ, К. ЧЕРЕТУН
Минск, БГУ

ВЫМАЎЛЕННЕ, МОВА І ПАВОДЗІНЫ КАРАЛЕВЫ БРЫТАНІІ ЕЛІЗАВЕТЫ ІІ

Тыя, хто размаўляюць на каралеўскай англійскай мове (Queen's English), здаюцца больш разумнымі, надзейнымі і выклікаюць больш даверу, чым тыя, хто мае рэгіянальны акцэнт, ужывае слэнг, не дакладна вымаўляе словы, спяшаецца. Аб гэтым сведчыць апытанне, праведзенае сярод жыхароў Брытаніі [1].

Стандартнае брытанскае вымаўленне, больш вядомае як англійская мова каралевы, з'яўляецца фармальным відам брытанскага варыянту англійскай мовы.

Оксфардскае вымаўленне ўпершыню было выкарыстана яшчэ ў 1500-х гадах, калі брытанскія члены каралеўскай сям'і вырашылі, што іх манера казаць была найбольш правільнай. На працягу шмат гадоў гэты спосаб гаворкі стаў цесна звязаны з брытанскай каралеўскай сям'ей і іншымі вяльможамі ўлады і багацця. Пасля некаторага часу і практыкі, любы чалавек можа навучыцца гаварыць, высакародна як каралева, з «шыкоўным» акцэнтам.

У нашай працы мы разгледзілі паводзіны, вымаўленне і мову каралевы Брытаніі Елізаветы ІІ.

Як адчуваць сябе і дзейнічаць як каралева.

Што трэба рабіць, як трэба сябе паводзіць, каб быць як каралева Брытаніі?

1. Першае, што патрэбна зрабіць – гэта быць ветлівым. Будзьце ветлівыя. Ужывайце прыемныя манеры. Каралева Англіі мае добрыя манеры, заўсёды кажа: «Калі ласка» (“You are welcome”), «Дзякуй» (“Thank you”).

2. Трэба прачытаць кнігу пра этыкет. Каралева мае адметны этыкет. Яна ведае, як есці суп, які відэлец выкарыстоўваць і як дзейнічаць у любых абставінах.

3. Трэба пастаянна глядзець за іншымі. Каралева любіць дапамагаць людзям, таму што яна ведае, што яна мае ўнатраную сілу. Вы таксама можаце зрабіць гэта, усё залежыць ад вас.

4. Трэба быць добрым. Каралева ўвасабляе ісціну, справядлівасць, міласэрнасць, спачуванне і сумленнасць – усё ў адным. Яна дабрадзейная, сумленная і моцная, і ведае, што тое, што яна робіць, гэта правільна. Яна не эгаістычная і не маніпулятыўная. Яна трымае свае абяцанні.

5. Будзьце дыпламатычны. Каралева заўсёды сутыкаецца з цяжкімі рашэннямі. Якая б ні была абставіна, яна падыходзіць да яе з тактам і адчувальнасцю. Яна вельмі дыпламатычна.

Як размаўляць як каралева.

Каралева Брытаніі вымаўляе некаторыя гукі не так, як носьбіты стандартнай англійскай мовы, а па-іншаму.

1. /æ/ у NAT: Яна прамаўляе галосны /æ/ у словах *mat, man, action, thanks* з больш цеснай сківіцай, чым стандартныя носьбіты агульнай брытанскай мовы, бліжэй да /e/, знойдзенага ў *met & men*.

2. /əʊ/ у NO: Гэта з'яўляецца адметнай рысай акцэнту каралевы. Носьбіты агульнай брытанскай мовы пачынаюць гэты гук з цэнтра рота, але каралева пачынае гэты гук з пачатку рота, напрыклад, у словах *go, slow*.

3. /i/ у REALLY: Калі слова скончваецца на слабы «у», носьбіты агульнай брытанскай мовы прамаўляюць кароткі, слабы гук /i/, але каралева прамаўляе больш адчынены /i/, напрыклад, у словах *badly, mainly*.

4. /ʌ/ у MUM: Гэты гук з'яўляецца дастаткова звычайным для агульнага брытанскага англійскага, але каралева робіць яго больш глыбокім у такіх словах, як *love, justice, young*.

5. /aɪə/, /aʊə/ у WIRE & POWER: У такіх словах, як *tyre, shire & fire*, каралева выкарыстовае адзінс дліны гук, такі, як /ɑ:/ замест трох гукаў /aɪə/. У такіх словах, як *power, tower* яна таксама ўжывае доўгі гук /ɑ:/ замест стандартнага трыфтонга /aʊə/.

6. /r/ in VERY: Калі гук /r/ з'яўляецца пасля галоснага і перад слабым галосным, каралева будзе выстукваць языком, напрыклад, у словах *sorry, spirit, coronation*.

7. /u:/ у YOU: Гук /u:/ у каралевы атрымліваецца заднім, у брытанца гэты ж гук будзе цэнтральным у такіх словах, як *too, new, soon, who*.

8. /ə/ у MOTHER: Каралева робіць слабую галосную /ə/ больш адкрытай у канцы слоў, чым носьбіты стандартнай брытанскай мовы, напрыклад, *lover, summer, sailor, manor*.

9. Інтанацыя. Адметнай рысай прамовы каралевы з'яўляецца выкарыстанне высокай сыходнай інтанацыі, якая не вельмі падыходзіць да ніжняга тону і слізгае ўніз даволі павольна.

10. Тэмп. Вельмі рэдка можна пачуць, каб каралева размаўляла хутка. Ёй не патрэбна гэтага рабіць: у яе дастаткова часу, каб выразна агучыць усе гукі.

Як навучыцца гаварыць, як каралева.

1. Слухайце і капіюйце

Знайдзіце відэа, дзе каралева альбо іншыя людзі размаўляюць з шыкоўным акцэнтам і спрабуйце капіяваць іх. Звярніце пільную ўвагу на

тое, як некаторыя словы вымаўляюцца і як фармуюцца прапановы. Зрабіце гэта з сябрамі, каб яны маглі праверыць, што вы вымаўляеце ўсё так жа, як чалавек у відэа, ці запішыце сябе і праслухайце, каб параўнаць акцэнты.

2. Вымаўленне і дыкцыя

Вымаўленне – гэта тое, як вы кажаце слова, а дыкцыя – тое, як выразна вы кажаце. Для таго, каб казаць, як каралева, вы павінны пераканацца, што вы правільна вымаўляеце словы і кажыце вельмі выразна і з упэўненасцю.

3. Папоўніце свой шыкоўны слоўнік

Калі вы хочаце казаць, як Каралева, вам, верагодна, патрэбна выкарыстоўваць іншыя слоўнікавыя запасы. Напрыклад, вы павінны пачаць выкарыстоўваць «каралеўскую лексіку» і змяніць «я» або «ты». Вы павінны змяніць «агульныя» словы на больш «элегантныя». Для таго, каб прыняць запрашэнне на вячэру, замест таго, каб сказаць : “Yes, let’s go for dinner”, вы маглі б сказаць : “Indeed, one would be delighted to join one for dinner”.

4. Практыкуйце

Калі вы асвоіце ўсе гэтыя новыя спосабы, самае важнае – практыкаваць як мага болей. Чым больш вы практыкуеце, тым лягчэй будзе гаварыць і вы будзеце гучаць больш натуральна. Чаму б не зладзіць «каралеўскую размову» у вашым доме, дзе кожны павінен казаць з шыкоўным акцэнтам на працягу ўсяго вечара?

Размаўляць і весці сябе як каралева не вельмі цяжка, трэба спрабаваць і практыкавацца. Калі вы хочаце казаць з шыкоўным акцэнтам, вам, верагодна, трэба змяніць манеру вымаўлення пэўных слоў і літар. Ваша англійская мова будзе гучаць прыгожа, выразна, павольна.

СПІС ЛІТАРАТУРЫ

1. Marsden, S. Speak the Queen's English [Electronic resource] / The Telegraph. – Mode of access : <http://www.telegraph.co.uk/news/uknews/10337912/Speak-the-Queens-English-if-you-want-to-sound-intelligent-and-be-trusted.html>. – Date of access : 14.05.17.